

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8312/2024
24.09.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца Града Крагујевца, чији је законски заступник Градски правобранилац, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Драгица Ђекић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2536/23 од 19.09.2023. године, у седници одржаној 24.09.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2536/23 од 19.09.2023. године и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П 284/23 од 15.03.2023. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да на делу кп бр. .. у површини од 0.01,12 ха, уписаној у ЛН бр. .. КО Крагујевац 1, Град Крагујевац, поседује право јавне својине, што је тужени дужан да призна и дозволи упис у РГЗ – СКН Крагујевац без накнадног присуства и сагласности; обавезан је тужилац да туженом на име трошкова поступка исплати износ од 60.950,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2536/23 од 19.09.2023. године ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Крагујевцу П 284/23 од 15.03.2023. године, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је утврђено да на делу кп бр. .. у површини од 0.01,12 ха, уписаној у ЛН бр. .. КО Крагујевац 1, Град Крагујевац има право јавне својине, што је тужени дужан да призна и дозволи упис у РГЗ – СКН Крагујевац, без накнадног присуства и сагласности; свака странка сноси своје трошкове поступка; ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено преко пуномоћника изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку – ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија туженог основана.

Према утврђеном чињеничном стању, ЈП „Предузеће за изградњу Града Крагујевца“ које је Одлуком о оснивању ЈП „Предузеће за изградњу Града Крагујевца“ („Службени лист Града Крагујевца“ број 5/2005 од 18.03.2005. године) основао Град Крагујевац и ББ, правни претходник туженог, у својству оштећеника су дана 03.12.2007. године закључили уговор о накнади штете. У члану 1. уговора уговорне стране су констатовале да је оштећеник власник кп бр. ..., површине 0.13,71 ха уписане у ЛН бр. .. КО Крагујевац 1. У члану 2. уговора, уговорне стране су констатовале да истим регулишу међусобна права и обавезе везане за накнаду штете за земљиште које се изузима из поседа оштећеника и то део кп бр. ... КО Крагујевац 1, оријентационе површине 0.01,12 ха, ради регулације реке Ждраљице. У члану 3. уговора уговорне стране су констатовале да је комисија за процену тржишне вредности земљишта утврдила цену земљишта исказану у бодовима у паритету 1 бод је 1 евро, те да, пошто је укупна површина предметног земљишта 0.01,12 ха висина штете износи 313.60 бодова/евра. У члану 4. уговора уговорне стране су уговориле да ЈП „Предузеће за изградњу Града Крагујевца“ оштећеном исплати накнаду штете за заузето земљиште у износу од 313.60 бодова/евра и за уништете засада у укупном износу од 3.240,00 динара. У члану 6. став 1. уговора уговорне стране су се споразумеле да су истим регулисана сва међусобна права и обавезе везане за предметно земљиште, да ће ЈП „Предузеће за изградњу Града Крагујевца“ бити уведено у посед предметног земљишта преко извођача радова, као и да по наведеном основу оштећени неће тражити другу врсту накнаде по покретању поступка експропријације пред надлежним органом, а у ставу 2. истог члана да ће решење о експропријацији донето од стране надлежног органа управе служити ЈП „Предузећу за изградњу Града Крагујевца“ ради укњижбе у земљишне и друге књиге о правима на непокретностима. Из картице подсубаналитичког фонда ЈП „Предузеће за изградњу Града Крагујевца“ за период од 01.01.2007. године до 31.12.2007. године евидентирано је потраживање ББ у износу од 28.660,00 динара под редним бројем 233 и датумом налога 05.12.2007. године.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је основан истакнути приговор недостатка активне легитимације тужиоца, да тужилац не поседује исправу којом доказује своје право на спорном земљишту у смислу одредбе члана 76. став 3. Закона о јавној својини, које је неопходно да би се извршио упис права својине на име јединице локалне самоуправе односно града, те да наведени уговор о накнади штете не може представљати валидан правни основ за стицање права јавне својине у смислу одредбе члана 20. став 1. и члана 33. Закона о основама својинскоправних односа, јер ни потписи уговарача нису оверени од стране суда и наведени уговор не представља уговор о праву својине, већ уговор о накнади штете, због чега је тужбени захтев тужиоца одбио као неоснован.

Другостепени суд је побијаном пресудом преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиоца, утврђујући да је по основу наведеног уговора о накнади штете ЈП

„Предузеће за изградњу Града Крагујевца“ уведено у посед на делу предметне катастарске парцеле, да је извршило радње ради регулације реке Ждраљице, односно део наведене парцеле је приведен намени, а претходно је накнада за изузето земљиште и засаде плаћена правном претходнику туженог, због чега тужилац као оснивач ЈП „Предузећа за изградњу Града Крагујевца“ и који је у поседу дела наведене катастарске парцеле преко наведеног јавног предузећа, има правни интерес за доношење одлуке којом се тражи усвајање тужбеног захтева да се утврди да тужилац на спорном делу кп бр. .. има право јавне својине са правом уписа код РГЗ СКН Крагујевац без накнадног присуства и сагласности туженог.

По оцени Врховног суда правилан је закључак другостепеног суда и дати разлози да је тужилац активно легитимисан у овој парници, али су основани ревизијски наводи да је у поступку пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП и да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Основано се ревизијом туженог указује да је другостепени суд без отварања расправе утврдио другачије чињенично стање, те је на тај начин учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 383. став 3. и 4. Закона о парничном поступку. Наиме, побијаном пресудом другостепени суд није на основу утврђеног чињеничног стања на другачији начин применио материјално право преиначавајући првостепену пресуду, већ је извршио оцену доказа на другачији начин и на основу измењеног чињеничног стања усвојио тужбени захтев тужиоца (што је могао учинити једино да је поступио по члану 383. став 3. и 4. ЗПП. Наведено произилази из чињенице да се чињенично стање нижестепених одлука разликује у односу на утврђење постојања правног основа тужиоца за стицање предметног права јавне својине на спорном делу кп бр. .. у површини од 0.01,12 ха. Ово са разлога што другостепени суд није отворио расправу, а утврдио је да је по основу уговора о накнади штете од 03.12.2007. године тужени уведен у посед спорног дела кп бр. .. у површини од 0.01,12 ха (без одређивања мера и граница), да је правном претходнику туженог исплаћена уговорена цена за спорни део непокретности и за засаде, те да је ЈП „Предузеће за изградњу Града Крагујевца“ извршило радње ради регулације реке Ждраљице, односно да је спорни део непокретности приведен намени, о чему првостепени суд уопште није одлучивао и наведене чињенице није утврђивао у првостепеном поступку.

Имајући у виду наведено, по оцени Врховног суда другостепени суд није могао без одржавања расправе пред другостепеним судом одлуку засновати на другачијој оцени доказа изведених пред првостепеним судом, односно није могао без извођења доказа пред другостепеним судом извести другачији закључак и на тако утврђеном чињеничном стању засновати своју одлуку. Због учињене битне повреде одредаба парничног поступка у другостепеном поступку, која је од утицаја на правилност примене материјалног права и правилно утврђење чињеничног стања, побијана одлука је морала бити укинута.

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити указане неправилности, утврдиће да ли је спорни део кп бр. .. у површини од 0.01,12 ха уписане у ЛН бр. .. КО Крагујевац 1 приведен урбанистичкој намени у складу са планским актима (ДУП-ГУП

уколико су исти донети) и на тај начин промењен карактер и правни статус предметне катастарске парцеле, те да ли је правном претходнику туженог исплаћена накнада за тако фактички одузето земљиште – без спроведеног поступка експропријације, водећи рачуна и о осталим ревизјским наводима, након чега ће донети правилну и на законом засновану одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка јер иста зависи од коначног исхода парнице.

Из наведених разлога, применом члана 415. став 1. и члана 416. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци решења.

**Председник већа-судија,
Бранка Дражић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**